

KÄNNER DU CARL FREDRIK FALLÉN?

Linné känner alla till.

Vem känner till Carl Fredrik Fallén?

Han är min absoluta favorit bland entomologins gamla profeter. Men när jag kom till min hemstad Kristinehamn i akt och mening att hitta något om Fallén i stadens bibliotek eller bevarat på annat håll blev resultatet negativt. Ingen visste något om denne stadens store son!

Fallén är inte bara auktor för ett tusental insektnamn med *Drosophila* - bananflugan - som det internationellt mest kända, han har också skrivit en mycket läsvärd självbiografi.

Jag tillbringade för några år sedan ett par angenäma timmar på Kungliga Biblioteket i sällskap med Falléns biografiska anteckningar. Ur kulturhistorisk synpunkt är Fallén högtintressant, och den som sysslar med det sena 1700-talets och det tidiga 1800-talets kultur- och personhistoria har mycket att hämta hos Fallén. Alldeles särskilt gäller detta värmländska och skånska förhållanden.

När den 22-årige Carl Fredrik Fallén år 1786 blev informator i en aristokratisk stockholmsfamilj var han redan försvuren åt entomologin. Men hur han gjorde bort sig! Se bara:

"Sommarséjouren i Stockholm är tråkig. --- De flästa invånarne få åtnöja sig med stadens inre eller tätt bredevid warande lustbarheter, hvartill äfven den angenäma sjöfarten bjuder dem, såsom till Djurgården, och till Skärgårdsöarna, Liljeholmen, Hagalund etc. För en blyg och fattig främling äro dessa promenader icke så begärliga. Conditions gjöromålen förbjuda ock ej sällan sådane utvandringar. Likväl hade jag ej stort öfver en vecka passerat på min nya plats, än Vårdinnan med en ung Mamsell Tottie, sina söner och informatorn stego ombord wid Skeppsbron, för att ro öfver till Djurgården. Landstigningen skedde i granskapet af så kallade Woffelbruket. De härwid belägna skogs och ängsparker bjödo insect-samlaren till fångst: hvarföre han afstod ifrån sällskapet, som insteg i ett wackert wårdshus, eller dess trädgård, oviss, om hans närvaro war behagelig, därtill ej heller anmanad. ---

Här war då att passa på återresan, med en af fjärilar garnerad hatt.

Frun: Hwad har Herrn i hatten?

Swar: Jag har samlat några insecter.

Frun: Fy! Hwad skall ni med dem?

Swar: Jag sätter dem i ett litet skåp, i lådor, för att samla sådane besynnerliga djur.

Frun: Fy, se de stackrarne, huru de sprattla, fy! det war obarmhertigt.

Swar: Jag tror ej att deras känsla är så lidande.

Frun: (wändande sig till den unga, wackra, men winnögda Damen) Vet du hwad! Om söndag fara vi till --- och dåå taga wi bara Carlström (Fruns betjent och Commissionär) med.

- Informatorns sätt att wara passade ej."

FORTS.

Gata uppkallas efter insektsforskare Fallén?

Kommer Kristinehamn att få en gata uppkallad efter insektsforskaren och tillika kristinehamnssonen Carl-Fredrik Fallén? Så lär det i alla fall bli om Sällskapet för naturskydd får sin vilja igenom.

Det är i år 225 sedan Carl-Fredrik Fallén föddes. En för kristinehamnarna tämligen okänd man, men desto mer berömd bland entomologer – insektsforskare – ute i världen.

Fallén föddes och bodde dock en tid i Kristinehamn. Hans far var målmästaren Olef Fahlenius och familjen bodde i ett hus intill

Carl-Fredrik Fallén

nuvarande Brogårdsskolan. Den blivande insektsforskaren stude-

rade i fem år vid Kristinehamns trivialskola, men fortsatte sedan studierna i Karlstad. 19 år gammal kom han som student till Uppsala och fyra år senare, 1787, fortsatte han studierna i Lund. Där blev han 1892 docent i biologi och sedermera också professor.

NYA INSEKTER

Carl-Fredrik Fallén upptäckte och beskrev ett tusental för vetenskapen nya insekter och räknas som en av världens allra främsta forskare inom tvåvingarna, dvs flugor och myggor. Fallén är bl a upphovsman till släktnamnet för Bananflugan, Drosophila. Han har också beskrivit ett antal skalbaggar, skinnbaggar och steklar.

C F Fallén har även skrivit en

självbiografi, där han bl a berättar om uppväxten i Kristinehamn, som han kallar "en efterlängtd födelseort" och han hälsade ofta på i Kristinehamn; där han hade sin syster.

TORG ELLER GATA

Sällskapet för naturskydd i Kristinehamn har nu, på initiativ av den kristinehamn födde entomologen Ullmar Qvick, lämnat in en skrivelse till kommunstyrelsen, där de föreslår att Fallén ska få ge namn till ett lämpligt torg eller gata i Kristinehamn.

Men vi får väl hoppas att det blir efter Fallén själv och inte efter någon fluga, för vem skulle vilja ha adressen Bananflugvägen?

YLVA JOHNSON

Som synes har jag lagom till 225-årsminnet av Falléns födelse föreslagit att hans födelsestad skulle komma ihåg hans minne på något sätt. Urklippet är från Nya Kristinehamns-Posten den 15 december 1989. Den 15 januari meddelade Värmlands Folkblad, att kulturnämndens arbetsutskott tillstyrkt förslaget. Ärendet ligger nu hos byggnadsnämnden för beslut och verkställelse.

Ullmar Qvick